

**ВИКОНАВЧЕ
ПРОВАДЖЕННЯ:
теорія та практика**

Упорядники:

Ігор Наконечний – приватний виконавець виконавчого округу м. Києва;

Лариса Сидорова – заступник директора Бази даних судової практики «Ratio Decidendi»;

Олексій Соломко – експерт з питань виконавчого провадження адвокатського об'єднання «Спенсер і Кауфман»

Зміст

Розділ 1. Висновки Великої Палати Верховного Суду у справах, пов'язаних із виконанням судових рішень

Розділ 2. Постанови Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду

Розділ 3. Постанови Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду

Розділ 4. Постанови Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду

Розділ 5. Законодавство

Розділ 1. Висновки Великої Палати Верховного Суду у справах, пов'язаних із виконанням судових рішень

1. Велика Палата Верховного Суду при вирішенні питання, чи підлягає сплаті судовий збір за подання апеляційної та касаційної скарг на ухвали місцевого суду, винесені за результатами розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби, відступила від висновку, викладеного в постанові Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду від 18 січня 2018 року у справі № 565/256/15-ц, та вказала наступне.

Підпунктом 7 пункту 2 частини другої *статті 4 Закону № 3674-VI* (в редакції, чинній на момент виникнення спірних правовідносин) визначено ставку судового збору з апеляційної і касаційної скарг на ухвалу господарського суду у розмірі одного прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Зазначене положення стосується подання апеляційних і касаційних скарг на всі без винятку ухвали господарського суду, які підлягають оскарженню, незалежно від того, чи передбачено *Законом № 3674-VI* справляння судового

збору за подання тих заяв, за результатами розгляду яких виносяться відповідні ухвали.

Так, Велика Палата вважає, що суд апеляційної інстанції дійшов правильного висновку про те, що апеляційна скарга відповідача не відповідає вимогам статті 94 ГПК України (в редакції, чинній на час звернення з апеляційною скаргою), оскільки скаржник не належить до пільгової категорії осіб, які звільнені від сплати судового збору відповідно до Закону України «Про судовий збір», а відтак за подання апеляційної скарги на ухвалу Господарського суду Миколаївської області від 06 вересня 2017 року у цій справі судовий збір має справлятися на загальних підставах

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 29 травня 2018 року у господарській справі № 915/955/15, провадження № 12-66гс18, за матеріалами оскарження ухвали Господарського суду Миколаївської області від 06 вересня 2017 року, винесеної за результатами розгляду скарги Публічного акціонерного товариства «Родовід банк» на дії (бездіяльність) Центрального відділу Державної виконавчої служби м. Миколаїв Головного територіального управління юстиції в Миколаївській області, у справі № 915/955/15 за позовом Публічного акціонерного товариства «Родовід банк» до Приватного підприємства «Союз Альянс» про стягнення заборгованості за договором від 10 жовтня 2013 року № 3-м на загальну суму 45274,57 грн

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/74506127>

2. Порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця при виконанні зведеного виконавчого провадження не визначено.

У *статті 287 КАС України* передбачено особливості провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності органу ДВС, приватного виконавця.

Згідно з положеннями частини першої цієї статті учасники виконавчого провадження (крім державного виконавця, приватного виконавця) та особи, які залучаються до проведення виконавчих дій, мають право звернутися до адміністративного суду з позовною заявою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця порушено їхні права, свободи чи інтереси, а також якщо законом не встановлено інший порядок судового оскарження рішень, дій чи бездіяльності таких осіб.

У частині п'ятій цієї ж статті передбачено, що адміністративні справи з приводу рішень, дій або бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби щодо виконання ними рішень, ухвалених місцевим загальним судом як адміністративним судом,

розглядаються місцевим загальним судом як адміністративним судом, який видав виконавчий лист.

Тобто частина п'ята *статті 287 КАС України* передбачає загальне правило оскарження рішень, дій або бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби щодо виконання ними рішень до того суду, який ухвалив вказане рішення, якщо таке виконання не обтяжене об'єднанням з виконанням рішень, ухвалених судами за правилами іншої юрисдикції.

Оскільки чинним законодавством не врегульовано порядку судового оскарження рішень, дій чи бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання зведеного виконавчого провадження, у якому об'єднано виконання судових рішень, ухвалених судами за правилами різних юрисдикцій, у такому випадку застосовується частина перша *статті 287 КАС України* і вказані справи слід розглядати за правилами адміністративного судочинства.

Аналогічний правовий висновок викладений Великою Палатою Верховного Суду у постанові від 14 березня 2018 року у справі № 660/612/16-ц

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 17 жовтня 2018 року у господарській справі № 927/395/13, провадження № 12-189гс18, за позовом прокурора в інтересах держави в особі Міністерства енергетики та вугільної промисловості України та ПАТ «НАК «Нафтогаз України до ПАТ «Облтеплокомуненерго») про стягнення заборгованості.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/77393454>

3. Оскільки чинне законодавство не регулює іншим чином порядок судового оскарження рішень, дій чи бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання зведеного виконавчого провадження, у якому об'єднано виконання судових рішень, ухвалених судами за правилами різних юрисдикцій, то у такому випадку застосовується частина перша статті 287 КАС України і вказані справи слід розглядати за правилами адміністративного судочинства.

Отже, оскарження рішень, дій чи бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання зведеного виконавчого провадження, у якому об'єднано виконання судових рішень, ухвалених судами за правилами різних юрисдикцій, підлягає розгляду за правилами адміністративного судочинства.

Аналогічний правовий висновок викладений Великою Палатою Верховного Суду у постанові від 14 березня 2018 року у справі № 660/612/16-ц (провадження № 14-19гс18) від 6 червня 2018 року у справі № 921/16/14-г/15 (провадження № 12-93гс18), від 12 вересня 2018 року справа № 906/530/17 (провадження №12-213гс18).

Велика Палата Верховного Суду дійшла висновку, що подана скаржником скарга на дії органу державної виконавчої служби не підлягає розгляду в порядку, передбаченому Розділом VI ГПК України «Судовий контроль за виконанням судових рішень», відповідно положення статті 341 ГПК України у спірних правовідносинах не застосовуються

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 17 жовтня 2018 року у господарській справі № 5028/16/2/2012, провадження № 12-192гс18, за скаргою ПАТ НАК «Нафтогаз України» на дії головного державного виконавця Відділу примусового виконання рішень Управління державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Чернігівській області у справі № 5028/16/2/2012 за позовом заступника прокурора міста Чернігова в інтересах держави в особі: Міністерства палива та енергетики України (далі - Міністерство), ПАТ «НАК «Нафтогаз України», Публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Чернігівгаз» (далі - ПАТ «Чернігівгаз») до Відкритого акціонерного товариства «Облтеплокомуненерго» (далі - відповідач, боржник) про стягнення 4906261,27 грн.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/77607634>

4. Спори, що виникають під час виконання судових рішень центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів у порядку, установленому [ЗУ «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень»](#), розглядаються в порядку адміністративного судочинства (статті 2, 5, 19 КАС України)

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 12 вересня 2018 року у господарській справі № 916/223/17, провадження № 12-196гс18, за скаргою ПП «Ремерцентр» на дії Головного управління Держказначейства у справі № 916/223/17 за позовом ПП «Ремерцентр» до Департаменту розвитку інфраструктури та житлово-комунального господарства Одеської обласної державної адміністрації про стягнення коштів.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/76673361>

5. Відповідно до пункту 10 [перехідних положень Закону України від 2 червня 2016 року № 1404-VIII «Про виконавче провадження»](#) в порядку, що діяв до набрання ним чинності, розглядаються скарги на рішення, дії або

бездіяльність органів державної виконавчої служби, подані в установленому **законом** порядку до набрання ним чинності.

Відповідно до частини першої **статті 74 зазначеного Закону** рішення, дії чи бездіяльність виконавця та посадових осіб органів державної виконавчої служби щодо виконання судового рішення можуть бути оскаржені сторонами, іншими учасниками та особами до суду, який видав виконавчий документ, у порядку, передбаченому законом.

Частиною другою **статті 74 цього Закону** передбачено, що рішення, дії чи бездіяльність виконавця та посадових осіб органів державної виконавчої служби щодо виконання рішень інших органів (посадових осіб), у тому числі постанов державного виконавця про стягнення виконавчого збору, постанов приватного виконавця про стягнення основної винагороди, витрат виконавчого провадження та штрафів, можуть бути оскаржені сторонами, іншими учасниками та особами до відповідного адміністративного суду в порядку, передбаченому законом.

З аналізу наведених норм вбачається, що **Законом № 1404-VIII** встановлено спеціальний порядок судового оскарження рішення, дії чи бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця щодо стягнення виконавчого збору та/або витрат на проведення виконавчих дій, згідно з яким відповідні спори відносяться до юрисдикції адміністративних судів та підлягають розгляду за правилами адміністративного судочинства.

Суд першої інстанції, з висновками якого погодився й суд апеляційної інстанції, розглянувши по суті скаргу ОСОБА_3 щодо оскарження ним постанови державного виконавця про стягнення виконавчого збору, не звернув уваги на те, що такий спір не підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства, а його слід розглядати в порядку адміністративного судочинства.

За таких обставин суди першої та апеляційної інстанцій дійшли помилкових висновків, що зазначена справа підлягає розгляду за правилами цивільного судочинства. А тому, ухвалені рішення першої та апеляційної інстанцій підлягають скасуванню із закриттям провадження у справі та роз'ясненням ОСОБА_3 права на звернення до суду в порядку адміністративного судочинства

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 3 жовтня 2018 року у цивільній справі № 320/7888/16-ц, провадження № 14-266цс18, за скаргою особи на дії старшого державного виконавця Відділу примусового виконання рішень Управління державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Запорізькій області.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/77286366>

6. До компетенції адміністративних судів належать спори фізичних чи юридичних осіб з органом державної влади, органом місцевого самоврядування, їхньою посадовою або службовою особою, предметом яких є перевірка законності рішень, дій чи бездіяльності цих органів (осіб),

відповідно, прийнятих або вчинених ними при здійсненні владних управлінських функцій.

Частиною першою *статті 181 КАС України* передбачено, що учасники виконавчого провадження (крім державного виконавця) та особи, які залучаються до проведення виконавчих дій, мають право звернутися до адміністративного суду із позовною заявою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби порушено їхні права, свободи чи інтереси, а також якщо *законом* не встановлено інший порядок судового оскарження рішень, дій чи бездіяльності таких осіб.

За частиною другою *статті 74 Закону № 1404-VIII* рішення, дії чи бездіяльність виконавця та посадових осіб органів ДВС щодо виконання рішень інших органів (посадових осіб), у тому числі постанов державного виконавця про стягнення виконавчого збору, постанов приватного виконавця про стягнення основної винагороди, витрат виконавчого провадження та штрафів, можуть бути оскаржені сторонами, іншими учасниками та особами до відповідного адміністративного суду в порядку, передбаченому законом.

Як убачається з матеріалів справи, виконавчий лист було видано в адміністративній справі № 201/14973/15-а за адміністративним позовом ОСОБА_3 до Департаменту соціального захисту населення Дніпропетровської ОДА, про визнання протиправною бездіяльності та зобов'язання виплатити грошову винагороду, на виконання якого державним виконавцем було відкрито виконавче провадження.

У справі, яка розглядається, суд апеляційної інстанції дійшов правильного висновку, що зазначений спір підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства, оскільки скаржником оскаржуються дії державного виконавця щодо виконання виконавчого документа, який був виданий на виконання судового рішення, ухваленого за правилами *КАС України*, а тому такий спір належить до юрисдикції адміністративного суду

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 3 жовтня 2018 року у цивільній справі № 201/17676/16-ц, провадження № 14-305цс18, за скаргою особи на дії старшого державного виконавця відділу примусового виконання рішень Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції щодо скасування постанови про закінчення виконавчого провадження та зобов'язання вчинити певні дії.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/76972506>

7. Порядок здійснення розрахунків з кредиторами, зокрема з кредиторами, вимоги яких підтверджені рішенням суду, у разі ліквідації суб'єкта господарювання за рішенням власника (власників) визначено ст. ст. *111, 112 ЦК України*; так, відповідно до ч. 1 *ст. 111 ЦК України* з дати внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань запису про рішення засновників

(учасників) юридичної особи, суду або уповноваженого ними органу щодо ліквідації юридичної особи ліквідаційна комісія (ліквідатор) зобов'язана вжити всіх необхідних заходів щодо стягнення дебіторської заборгованості юридичної особи, що ліквідується, та письмово повідомити кожного з боржників про припинення юридичної особи в установлені цим Кодексом строки.

Згідно з ч. 9 *ст. 111 ЦК України* виплата грошових сум кредиторам юридичної особи, що ліквідується, у тому числі за податками, зборами, єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та іншими коштами, що належить сплатити до державного або місцевого бюджету, Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування, провадиться у порядку черговості, встановленому *ст. 112 цього Кодексу України*. У разі недостатності в юридичної особи, що ліквідується, коштів для задоволення вимог кредиторів ліквідаційна комісія (ліквідатор) організовує реалізацію майна юридичної особи.

Отже, вказаними вище нормами права встановлювався певний порядок задоволення вимог кредиторів у випадку, коли юридична особа ліквідується за рішенням її учасників або уповноваженого органу, який є відмінним від порядку, передбаченого діючим у травні 2016 року *Законом України «Про виконавче провадження»*.

Ліквідаційна процедура господарського товариства відповідно до *ст. 111 ЦК* налічує декілька етапів, одним з яких є розрахунок з кредиторами, та після завершення яких до єдиного державного реєстру вноситься запис про припинення цього товариства (ч. 5 *ст. 104 ЦК України*).

Слід відзначити, що після внесення до державного реєстру запису про припинення юридичної особи боргові вимоги до останньої не можуть бути пред'явлені. Відтак, закінчення виконавчого провадження та надіслання виконавчого документа ліквідатору лише після внесення запису про припинення юридичної особи є нелогічним та неправильним, оскільки після внесення такого запису всі заборгованості юридичної особи вважаються погашеними.

Стягнення заборгованості з юридичної особи, яка перебуває у стані ліквідації, поза межами встановленої *Законом* ліквідаційної процедури, зокрема й державним виконавцем у порядку *Закону України «Про виконавче провадження»*, могло надати перевагу одній особі над іншими, вимоги яких підлягають задоволенню в першу чергу. Тобто, незакінчення виконавчого провадження після початку процедури ліквідації боржника та ненадіслання виконавчого документу ліквідаційній комісії (ліквідатору) було порушенням процедури ліквідації та могло спричинити порушення прав інших кредиторів, у тому числі й колишніх працівників юридичної особи-банкрута щодо стягнення несплаченої заробітної плати.

З наведеного вище слід дійти висновку, що виконання рішень про задоволення вимог кредиторів юридичної особи, яка перебуває у стані ліквідації, передбачено саме ліквідаційною комісією (ліквідатором) в ході ліквідаційної процедури, а не державним виконавцем у порядку *Закону*

України «Про виконавче провадження» у редакції, що діяла на час ухвалення судового рішення у цій справі

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 3 жовтня 2018 року у цивільній справі № 487/3335/13-ц, провадження № 14-111цс18, за скаргою на дії та бездіяльність головного державного виконавця відділу примусового виконання рішень Департаменту Державної виконавчої служби Міністерства юстиції України.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/76945464>

8. Відповідно до *статті 339 ГПК України* сторони виконавчого провадження мають право звернутися до суду зі скаргою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання судового рішення, ухваленого відповідно до цього *Кодексу*, порушено їхні права.

Частиною першою *статті 340 ГПК України* визначено, що скарга подається до суду, який розглянув справу як суд першої інстанції.

Натомість згідно з правилами адміністративного судочинства щодо особливостей провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця за частиною першою *статті 287 Кодексу адміністративного судочинства України* (далі - *КАС України*) учасники виконавчого провадження (крім державного виконавця, приватного виконавця) та особи, які залучаються до проведення виконавчих дій, мають право звернутися до адміністративного суду з позовною заявою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця порушено їхні права, свободи чи інтереси, а також якщо *законом* не встановлено інший порядок судового оскарження рішень, дій чи бездіяльності таких осіб.

Крім загального порядку оскарження рішень, дій або бездіяльності державного виконавця та інших посадових осіб державної виконавчої служби, визначеного наведеними нормами процесуального законодавства, відповідні спеціальні норми встановлені *Законом № 1404-VIII*, згідно із частиною першою статті 74 якого рішення, дії чи бездіяльність виконавця та посадових осіб органів державної виконавчої служби щодо виконання судового рішення можуть бути оскаржені сторонами, іншими учасниками та особами до суду, який видав виконавчий документ, у порядку, передбаченому законом.

Частиною другою *статті 74 зазначеного Закону* передбачено, що рішення, дії чи бездіяльність виконавця та посадових осіб органів державної виконавчої служби щодо виконання рішень інших органів (посадових осіб), у тому числі постанов державного виконавця про стягнення виконавчого збору, постанов приватного виконавця про стягнення основної винагороди, витрат виконавчого провадження та штрафів, можуть бути оскаржені сторонами,

іншими учасниками та особами до відповідного адміністративного суду в порядку, передбаченому законом.

З наведених норм права вбачається, що **Законом № 1404-VIII** встановлено спеціальний порядок судового оскарження рішення, дії чи бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця щодо стягнення виконавчого збору та/або витрат на проведення виконавчих дій, згідно з яким відповідні спори відносяться до юрисдикції адміністративних судів та підлягають розгляду за правилами адміністративного судочинства.

Отже, суд першої інстанції, з висновками якого погодився й суд апеляційної інстанції, розглянувши по суті скаргу ТОВ «Агро-Юніверсал» на дії державного виконавця ВПВР УДВС ГТУЮ у Житомирській області Сладь Т. П. щодо визнання неправомірними його дії у виконавчому провадженні № 55653031 про стягнення з ТОВ «Агро-Юніверсал» 137757,77 грн виконавчого збору, як суд, який видав виконавчий документ на виконання ухваленого ним судового рішення, не звернув уваги на те, що такий спір не підлягає розгляду в межах цієї справи за правилами господарського судочинства, тому припустився порушення відповідних норм процесуального права

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 14 листопада 2018 року у господарській справі № 906/515/17, провадження № 12-246гс18, за скаргою ТОВ «Агро-Юніверсал» на дії державного виконавця у справі Господарського суду Житомирської області № 906/515/17 за позовом ТОВ «АВІС» до ТОВ «Агро-Юніверсал» про стягнення коштів та виконавчого збору.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/77969297>

9. Пунктом 7 **розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 02 червня 2016 року № 1404-VIII «Про виконавче провадження»** (далі - Закон № 1404-VIII) визначено, що виконавчі дії, здійснення яких розпочато до набрання чинності цим Законом, завершуються у порядку, що діяв до набрання чинності цим Законом. Після набрання чинності цим Законом виконавчі дії здійснюються відповідно до цього Закону.

Відповідно до **статті 383 ЦПК України** в редакції, яка діяла на час звернення зі скаргою та розгляду справи у судах першої та апеляційної інстанцій, сторони виконавчого провадження мають право звернутися до суду зі скаргою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судового рішення, ухваленого відповідно до цього **Кодексу**, порушено їх права чи свободи.

Згідно із частиною другою **статті 384 цього Кодексу** скарга подається до суду, який видав виконавчий документ.

Справи за скаргами на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи посадової особи державної виконавчої служби розглядаються

судом за загальними правилами *ЦПК України* з особливостями, установленими *статтею 386 цього Кодексу*, за участю державного виконавця або іншої посадової особи державної виконавчої служби (далі - ДВС), рішення, дія чи бездіяльність якої оскаржуються.

За результатами розгляду скарги суд постановляє ухвалу (частина перша *статті 387 ЦПК України*).

Отже, як право на звернення зі скаргою, так і порядок її розгляду та постановлення ухвали пов'язані з наявністю судового рішення, ухваленого за правилами *ЦПК України*, та його примусовим виконанням, яке вчиняється відповідним відділом ДВС.

У пункті 1 частини другої *статті 17 КАС України*, тут і далі - у редакції, чинній на час виникнення спірних правовідносин, зазначено, що юрисдикція адміністративних судів поширюється на публічно-правові спори, зокрема спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів чи правових актів індивідуальної дії), дій чи бездіяльності. Вжитий у цій процесуальній нормі термін «суб'єкт владних повноважень» позначає орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їхню посадову чи службову особу, інший суб'єкт при здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень (пункт 7 частини першої *статті 3 цього Кодексу*).

Частиною першою *статті 181 КАС України* передбачено, що учасники виконавчого провадження (крім державного виконавця) та особи, які залучаються до проведення виконавчих дій, мають право звернутися до адміністративного суду із позовною заявою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи ДВС порушено їхні права, свободи чи інтереси, а також якщо законом не встановлено інший порядок судового оскарження рішень, дій чи бездіяльності таких осіб.

Зазначена норма є загальною і стосується усіх випадків оскарження рішень, дій чи бездіяльності відділу ДВС, крім тих, що передбачені прямо в окремому законі.

Оскільки порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи ДВС, вчинених на виконання судових рішень, постановлених у порядку цивільного судочинства, передбачено у *ЦПК України*, у таких випадках виключається адміністративна юрисдикція.

Тобто сама наявність зведеного виконавчого провадження не свідчить про адміністративну юрисдикційність скарги на рішення, дії чи бездіяльність відділу ДВС. Визначальним критерієм для віднесення спору до адміністративної юрисдикції є наявність у зведеному виконавчому провадженні судових рішень, ухвалених за правилами різних юрисдикцій, чи рішень інших (не судових) органів, якщо ці рішення підлягають примусовому виконанню.

Разом з тим, ні в *ЦПК України*, ні в *КАС України* не урегульовано порядку розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність виконавця та посадових

осіб ДВС щодо виконання судових рішень при вчиненні таких дій у зведеному виконавчому провадженні.

Спеціальним законом, що регулює порядок вчинення виконавчих дій, є чинний *Закон № 1404-VIII*.

Відповідно до частин першої, другої *статті 74 Закону № 1404-VIII* рішення, дії чи бездіяльність виконавця та посадових осіб органів ДВС щодо виконання судового рішення можуть бути оскаржені сторонами, іншими учасниками та особами до суду, який видав виконавчий документ, у порядку, передбаченому законом.

Рішення, дії чи бездіяльність виконавця та посадових осіб органів ДВС щодо виконання рішень інших органів (посадових осіб), у тому числі постанов державного виконавця про стягнення виконавчого збору, постанов приватного виконавця про стягнення основної винагороди, витрат виконавчого провадження та штрафів, можуть бути оскаржені сторонами, іншими учасниками та особами до відповідного адміністративного суду в порядку, передбаченому законом.

У справі, яка переглядається, ПАТ «Брокбізнесбанк» звернулося до суду зі скаргою на бездіяльність державного виконавця та начальника Центрального ВДВС м. Черкаси ГТУЮ у Черкаській області щодо виконання виконавчого листа, виданого Черкаським районним судом Черкаської області 16 жовтня 2015 року, про стягнення з ОСОБА_3 на користь банку грошових коштів у розмірі 506 227,67 грн, тобто на виконання рішення, ухваленого у порядку цивільного судочинства.

Наведені у касаційній скарзі доводи про те, що державний виконавець вчиняв дії щодо реалізації заставного майна з метою виконання зведеного виконавчого провадження, а не окремого виконавчого провадження, тому цей спір підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства, є необґрунтованими, оскільки у цьому випадку ПАТ «Брокбізнесбанк» оскаржило дії та бездіяльність посадових осіб органів ДВС під час виконання зведеного виконавчого провадження, у якому об'єднано виконання декількох судових рішень, ухвалених судами за правилами цивільної юрисдикції

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 14 листопада 2018 року у цивільній справі № 707/28/17-ц, провадження № 14-354цс18, за скаргою ПАТ «Брокбізнесбанк» на бездіяльність державного виконавця та начальника Центрального ВДВС м. Черкаси ГТУЮ у Черкаській області.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/78011619>

10. У даній справі скаржник звернувся зі скаргою на рішення, дії та бездіяльність державного виконавця щодо виконання виконавчого листа, виданого 18 листопада 2015 року Корсунь-Шевченківським районним судом Черкаської області у цивільній справі № 699/395/15-ц.

Скаржник просив визнати неправомірними рішення, дії та бездіяльність державного виконавця, вчинені під час виконання вказаного виконавчого листа,

а також визнати неправомірною та скасувати постанову про накладення на скаржника штрафу в сумі 680 грн.

На час розгляду справи судами першої й апеляційної інстанцій діяв **Закон України «Про виконавче провадження» від 2 червня 2016 року** (далі - Закон № 1404-VIII), у статті 74 якого був визначений порядок оскарження рішень, дій або бездіяльності виконавців і посадових осіб органів державної виконавчої служби.

Відповідно до частини другої вказаної статті рішення, дії чи бездіяльність державного виконавця та посадових осіб органів державної виконавчої служби щодо виконання рішень інших органів (посадових осіб), у тому числі постанов державного виконавця про стягнення виконавчого збору, постанов приватного виконавця про стягнення основної винагороди, витрат виконавчого провадження та штрафів, можуть бути оскаржені сторонами, іншими учасниками й особами до відповідного адміністративного суду в порядку, передбаченому законом.

Отже, **Закон 1404-VIII** встановив спеціальний порядок судового оскарження рішення, дії чи бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби щодо накладення штрафу, згідно з яким відповідні спори належать до юрисдикції адміністративних судів і мають розглядатися за правилами адміністративного судочинства.

Тому з дати набрання чинності **Законом № 1404-VIII**, а саме з 5 жовтня 2016 року, справи про оскарження постанов державного виконавця щодо накладення штрафів мають розглядатися за правилами адміністративного судочинства.

Відповідно до пункту 10 розділу **XIII Прикінцевих та перехідних положень Закону № 1404-VIII** скарги на рішення, дії або бездіяльність органів державної виконавчої служби, подані в установленому **законом** порядку до набрання чинності цим **Законом**, розглядаються у строки та у порядку, що діяли до набрання чинності цим Законом.

Скаржник звернувся до суду зі скаргою 7 вересня 2016 року, коли ще був чинним **Закон України «Про виконавче провадження» від 21 квітня 1999 року** (далі - Закон № 606-XIV).

Порядок оскарження рішень, дій або бездіяльності виконавців і посадових осіб органів державної виконавчої служби був урегульований у **статті 82 Закону № 606-XIV**.

Відповідно до частини четвертої зазначеної статті рішення, дії чи бездіяльність державного виконавця або іншої посадової особи державної виконавчої служби щодо виконання судового рішення можуть бути оскаржені сторонами до суду, який видав виконавчий документ, а іншими учасниками виконавчого провадження й особами, які залучаються до проведення виконавчих дій, - до відповідного адміністративного суду у порядку, передбаченому законом.

Рішення, дії чи бездіяльність державного виконавця або іншої посадової особи державної виконавчої служби щодо виконання рішень інших органів

(посадових осіб) можуть бути оскаржені до відповідного адміністративного суду в порядку, передбаченому законом (частина четверта *статті 82 Закону № 606-XIV*).

Станом на час звернення зі скаргою до суду діяли приписи, згідно з якими юрисдикція адміністративних судів не поширювалась на спори про оскарження постанов державного виконавця щодо накладення штрафу, прийнятих у виконавчих провадженнях щодо виконання рішень, ухвалених за правилами *ЦПК України*.

Відповідно до частини першої *статті 181 КАС* України у редакції, чинній на час розгляду справи судами першої й апеляційної інстанцій, учасники виконавчого провадження (крім державного виконавця, приватного виконавця) й особи, які залучаються до проведення виконавчих дій, мають право звернутися до адміністративного суду з позовною заявою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця порушено їхні права, свободи чи інтереси, а також якщо *законом* не встановлено інший порядок судового оскарження рішень, дій чи бездіяльності таких осіб.

Отже, за правилами адміністративного судочинства мали оскаржуватися рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця, вчинені під час виконання ухвалених в адміністративній справі судових рішень, а також виконавчих документів, виданих іншими, ніж суд, органами та посадовими особами, оскільки *закон* не встановлює для такого оскарження іншого порядку судового оскарження.

Порядок оскарження рішень, дій або бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби, вчинених під час виконання судового рішення, ухваленого у цивільній справі, був визначений у *розділі VII ЦПК України* у редакції, чинній на час розгляду справи у судах першої й апеляційної інстанцій.

ЦПК України у вказаній редакції передбачав, що скарги сторони виконавчого провадження щодо виконання судових рішень, ухвалених за правилами цивільного судочинства, підлягають розгляду судом, який розглянув відповідну справу у першій інстанції, тобто тим судом, що видав виконавчий документ (частина друга статті 384).

Оскільки скаржник звернувся до суду зі скаргою про скасування постанови державного виконавця про накладення штрафу, прийнятої щодо виконання рішення у цивільній справі до набрання чинності Законом № 1404-VIII, і в *ЦПК України* у чинній на той час редакції був передбачений порядок для такого оскарження, Велика Палата Верховного Суду не погоджується з висновками судів першої й апеляційної інстанцій щодо належності цієї справи до юрисдикції адміністративного суду та вважає, що скарга має розглядатися за правилами цивільного судочинства.

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 28 листопада 2018 року у цивільній справі № 753/4348/17, провадження № 14-448 цс 18, за скаргою на постанову державного виконавця про накладення штрафу.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/78215381>

11. Частиною першою *статті 181 КАС України* передбачено, що учасники виконавчого провадження (крім державного виконавця) та особи, які залучаються до проведення виконавчих дій, мають право звернутися до адміністративного суду з позовною заявою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби порушено їхні права, свободи чи інтереси, а також якщо **законом** не встановлено інший порядок судового оскарження рішень, дій чи бездіяльності таких осіб.

Тобто, якщо **законом** встановлено інший порядок судового оскарження рішень, дій чи бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби, то це виключає юрисдикцію адміністративних судів у такій категорії справ.

05 жовтня 2016 року набрали чинності **Закон України від 02 червня 2016 року № 1404-VIII «Про виконавче провадження»** та зміни до **ЦПК України**, внесені відповідно до цього **Закону**.

Гарантією прав фізичних і юридичних осіб у виконавчому провадженні є можливість оскарження дій або бездіяльності державних виконавців.

Відповідно до частини першої *статті 74 Закону України «Про виконавче провадження»* рішення, дії чи бездіяльність виконавця та посадових осіб органів державної виконавчої служби щодо виконання судового рішення можуть бути оскаржені сторонами, іншими учасниками та особами до суду, який видав виконавчий документ, у порядку, передбаченому законом.

ПАТ «Брокбізнесбанк» оскаржує постанову державного виконавця про повернення виконавчого документа стягувачу за виконавчим листом, виданим у справі № 569/4579/13-к про задоволення цивільного позову банку в рахунок відшкодування матеріальної шкоди, виданого Рівненським міським судом Рівненської області 29 травня 2013 року.

Цивільний позов банку було пред'явлено в кримінальному провадженні № 569/4579/13-к та задоволено вироком Рівненського міського суду Рівненської області від 13 травня 2013 року.

Підстави та порядок звернення й розгляду цивільного позову в кримінальному процесі передбачені *статтею 128 Кримінального процесуального кодексу України* (далі - **КПК України**).

Відповідно до частин четвертої та п'ятої *статті 128 КПК України* форма та зміст позовної заяви повинні відповідати вимогам, установленим до позовів, які пред'являються у порядку цивільного судочинства. Цивільний позов у кримінальному провадженні розглядається судом за правилами, встановленими цим Кодексом. Якщо процесуальні відносини, що виникли у зв'язку з цивільним позовом, цим Кодексом не

врегульовані, до них застосовуються норми **ЦПК України** за умови, що вони не суперечать засадам кримінального судочинства.

Тобто інститут цивільного позову у кримінальному провадженні є суміжним із позовним провадженням, врегульованим **ЦПК України**.

Відповідно до **статті 383 ЦПК України** у редакції, яка діяла на час звернення зі скаргою та розгляду справи у судах першої та апеляційної інстанцій, сторони виконавчого провадження мають право звернутися до суду зі скаргою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби (далі - ДВС) під час виконання судового рішення, ухваленого відповідно до цього **Кодексу**, порушено їх права чи свободи.

Згідно із частиною другою **статті 384 цього Кодексу** скарга подається до суду, який видав виконавчий документ.

Справи за скаргами на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи посадової особи ДВС розглядаються судом за загальними правилами **ЦПК України** з особливостями, встановленими **статтею 386 цього Кодексу**, за участю державного виконавця або іншої посадової особи ДВС, рішення, дія чи бездіяльність якої оскаржуються.

За результатами розгляду скарги суд постановляє ухвалу (частина перша **статті 387 ЦПК України**).

Тобто право на звернення зі скаргою та порядок її розгляду й постановлення ухвали пов'язані з наявністю судового рішення, ухваленого за правилами цивільного судочинства та його примусовим виконанням.

Як убачається з матеріалів справи, виконавчий лист було видано в кримінальній справі № 569/4579/13-к за наслідками розгляду цивільного позову ПАТ «Брокбізнесбанк».

У справі, яка розглядається, суди за вищевикладених обставин дійшли помилкового висновку про те, що зазначений спір підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства, оскільки банк оскаржує дії державного виконавця щодо виконання виконавчого документа, який був виданий на виконання задоволеного в межах кримінального провадження цивільного позову, а тому такий спір належить до юрисдикції суду, який видав виконавчий документ, та підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 21 листопада 2018 року у цивільній справі № 569/12295/16-ц, провадження № 14-451ц18, за скаргою Публічного акціонерного товариства «Брокбізнесбанк» на дії державного виконавця Острозького районного відділу державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Рівненській області щодо повернення виконавчого документа.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/78112048>

12. На час розгляду справи судами першої та апеляційної інстанцій набрав чинності **Закон України від 2 червня 2016 року № 1404-VIII «Про виконавче провадження»** (далі - Закон № 1404-VIII).

Положення зазначеного **Закону**, зокрема й частини другої статті 74, якою надано справо сторонам, іншим учасникам та особам оскаржувати постанови державного виконавця про стягнення виконавчого збору, постанови приватного виконавця про стягнення основної винагороди, витрат виконавчого провадження та штрафів, набрали чинності 5 жовтня 2016 року.

Таким чином спори про оскарження постанов державних виконавців щодо стягнення виконавчого збору, накладення штрафів відносяться до юрисдикції адміністративних судів з 5 жовтня 2016 року.

Відповідно до пункту 10 розділу XIII Закону № 1404-VIII скарги на рішення, дії або бездіяльність органів державної виконавчої служби, подані в установленому **законом** порядку до набрання чинності цим **Законом**, розглядаються у строки та порядку, що діяли до набрання чинності цим Законом.

Спірні правовідносини у цій справі виникли у грудні 2015 року, а позивач звернувся до суду у березні 2016 року, коли діяли норми, за якими юрисдикція адміністративних судів не поширювалась на публічно-правові спори про оскарження дій та рішень органів державної виконавчої служби у виконавчих провадженнях щодо виконання рішень, ухвалених за правилами **ЦПК**.

Таким чином оскарження особою зазначених у його позовній заяві постанов державного виконавця та розгляд таких скарг мав відбуватися за правилами цивільного судочинства судом цивільної юрисдикції.

Водночас Велика Палата Верховного Суду звертає увагу на те, що в грудні 2015 року ОСОБА_3 подавав аналогічний адміністративний позов до Волинського окружного адміністративного суду, який ухвалою від 21 грудня 2015 року відмовив у відкритті провадження у справі, вказавши на те, що цей спірмає розглядатися судом, який ухвалив рішення у порядку цивільного судочинства.

У зв'язку із цим ОСОБА_3 в порядку **ЦПК** подав скаргу до Ківерцівського районного суду, який ухвалою від 29 грудня 2015 року, залишеною без змін апеляційним судом, відмовив у відкритті провадження за скаргою, пославшись на те, що оскарження постанов державного виконавця щодо стягнення виконавчого збору та штрафу має здійснюватися до суду адміністративної юрисдикції.

Тому ОСОБА_3 і подав цей позов саме в порядку **КАС** до місцевого суду як адміністративного.

З огляду на викладене та враховуючи неодноразове звернення ОСОБА_3 за вирішенням цього спору до судів як адміністративної, так і цивільної юрисдикції, які зрештою спрямували його саме до адміністративного суду, постановлення судом апеляційної інстанції у цій справі ухвали про закриття провадження поставило під загрозу сутність гарантованого Конвенцією права позивача на доступ до суду та на ефективний засіб юридичного захисту.

Тому Велика Палата Верховного Суду вважає, що непослідовність національного суду створила ОСОБА_3 перешкоди у реалізації права на судовий захист і з огляду на наведену вище аргументацію доходить висновку, що цей спір має розглядатися за правилами адміністративного судочинства

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року в адміністративній справі № 158/534/16-а, провадження № 11-835апн18, позовом ОСОБА_3 до Відділу державної виконавчої служби Ківерцівського районного управління юстиції у Волинській області про визнання дій державного виконавця неправомірними та скасування постанов про накладення штрафів, про відкриття виконавчих проваджень.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/77848764>

13. За зведеним виконавчим провадженням виконавець вчиняє виконавчі дії щодо виконання усіх судових рішень, незалежно від того, за правилами якої юрисдикції і якими судами вони ухвалені.

Порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця при виконанні зведеного виконавчого провадження не визначено, а тому учасники виконавчого провадження оскаржують одні й ті самі рішення, дії чи бездіяльність державної виконавчої служби в судах різних юрисдикцій.

У *статті 287 КАС України* передбачено особливості провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності органу ДВС, приватного виконавця.

Згідно з положеннями частини першої цієї статті учасники виконавчого провадження (крім державного виконавця, приватного виконавця) та особи, які залучаються до проведення виконавчих дій, мають право звернутися до адміністративного суду з позовною заявою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця порушено їхні права, свободи чи інтереси, а також якщо законом не встановлено інший порядок судового оскарження рішень, дій чи бездіяльності таких осіб.

У частині п'ятій цієї ж статті передбачено, що адміністративні справи з приводу рішень, дій або бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби щодо виконання ними рішень, ухвалених місцевим загальним судом як адміністративним судом, розглядаються місцевим загальним судом як адміністративним судом, який видав виконавчий лист.

Тобто частина п'ята *статті 287 КАС України* передбачає загальне правило оскарження рішень, дій або бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби щодо виконання ними рішень до того суду, який ухвалив вказане рішення, якщо таке виконання не обтяжене об'єднанням з виконанням рішень, ухвалених судами за правилами іншої юрисдикції.

Оскільки чинним законодавством не врегульовано порядку судового оскарження рішень, дій чи бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця під час виконання зведеного виконавчого провадження, у якому об'єднано виконання судових рішень, ухвалених судами за правилами різних юрисдикцій, у такому випадку застосовується частина перша [статті 287 КАС України](#) і вказані справи слід розглядати за правилами адміністративного судочинства

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 12 вересня 2018 року у господарській справі № 906/530/17, провадження № 12-213гс18, за скаргою ТОВ «Патріа-Баланс» на дії Відділу примусового виконання рішень УДВС ГТУЮ у Житомирській області щодо складання розрахунку розподілу стягнутої з боржника суми для задоволення вимог стягувачів за зведеним виконавчим провадженням з урахуванням виконавчого збору; неперерахування на користь стягувача у виконавчому провадженні коштів, стягнутих з боржника; зарахування призначених для стягувача у виконавчому провадженні коштів з метою погашення заборгованості по виконавчому збору за зведеним виконавчим провадженням .

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/76615350>

14. Необхідно розрізняти випадки звернення до суду зі скаргою у порядку судового контролю за виконанням судових рішень (рішень, ухвал, постанов судів різних юрисдикцій) та оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів державної виконавчої служби при виконанні рішень (постанов, наказів, ухвал та інших документів) інших органів, які є виконавчими документами і підлягають примусовому виконанню відповідно до [статті 3 Закону України від 2 червня 2016 року № 1404-VIII «Про виконавче провадження»](#).

Згідно з вимогами [статті 371 ЦПК України](#) стягувачам, які пропустили строк для пред'явлення виконавчого документа до виконання з причин, визнаних судом поважними, пропущений строк може бути поновлено. Заява про поновлення пропущеного строку подається до суду, який видав виконавчий лист, або до суду за місцем виконання і розглядається в судовому засіданні з повідомленням сторін, які беруть участь у справі. Їхня неявка не є перешкодою для вирішення питання про поновлення пропущеного строку. Суд розглядає таку заяву в десятиденний строк.

Відповідно до частин першої, другої, шостої [статті 12 Закону № 1404-VIII](#) у редакції, чинній на час звернення до суду, виконавчі документи можуть бути пред'явлені до примусового виконання протягом трьох років, крім посвідчень комісій по трудових спорах та виконавчих документів, за якими стягувачем є держава або державний орган, які можуть бути пред'явлені до примусового виконання протягом трьох місяців.

Строки, зазначені в частині першій цієї статті, встановлюються для виконання рішення з наступного дня після набрання ним законної сили чи

закінчення строку, встановленого в разі відстрочки чи розстрочки виконання рішення, а якщо рішення підлягає негайному виконанню – з наступного дня після його прийняття.

Стягувач, який пропустив строк пред'явлення виконавчого документа до виконання, має право звернутися із заявою про поновлення такого строку до суду, який видав виконавчий документ, або до суду за місцем виконання.

При вирішенні питання про поновлення строку пред'явлення виконавчого документа до виконання необхідно зважати, що *ЦПК України*, *Господарський процесуальний кодекс України* та *КАС України* передбачають можливість розгляду заяв про поновлення строку пред'явлення виконавчого документа до виконання у виконавчому провадженні, яке відкрито на виконання відповідного судового рішення.

Разом з тим у *статті 181 КАС України* у редакції, що діяла на час звернення до суду, передбачено особливості провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця. У частині першій цієї статті зазначено, що учасники виконавчого провадження (крім державного виконавця, приватного виконавця) та особи, які залучаються до проведення виконавчих дій, мають право звернутися до адміністративного суду із позовною заявою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця порушено їхні права, свободи чи інтереси, а також якщо *законом* не встановлено інший порядок судового оскарження рішень, дій чи бездіяльності таких осіб.

Оскільки у справі, яка розглядається, виконавче провадження відкрито не на виконання судового рішення, а постанови, виданої іншим органом, а саме першим заступником начальника ГУ Держпраці у Львівській області Грицак О. О., то правильними є висновки судів попередніх інстанцій про неможливість її розгляду в порядку цивільного судочинства.

Суд обґрунтовано зробив висновок про наявність правових підстав, передбачених пунктом 1 частини другої *статті 122 ЦПК України від 2004 року*, для відмови у відкритті провадження у справі в порядку цивільного судочинства

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 12 вересня 2018 року у цивільній справі № 442/2270/17-ц, провадження № 14-276цс18, за заявою Головного управління Держпраці у Львівській області, заінтересовані особи: Дрогобицький відділ ДВС, КП «Комбінат міського господарства», про поновлення строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/76615088>

15. Відповідно до частини дев'ятої *статті 74 Закону України «Про виконавче провадження»* (у редакції, чинній на час розгляду скарги судами першої й апеляційної інстанцій – липень 2016 року) спір щодо розміру

заборгованості зі сплати аліментів вирішується судом за заявою заінтересованої особи у порядку, встановленому законом.

Відповідно до частини четвертої статті 82 *Закону України «Про виконавче провадження»* у вказаній редакції рішення, дії чи бездіяльність державного виконавця або іншої посадової особи державної виконавчої служби щодо виконання судового рішення можуть бути оскаржені сторонами до суду, який видав виконавчий документ, а іншими учасниками виконавчого провадження та особами, які залучаються до проведення виконавчих дій, - до відповідного адміністративного суду в порядку, передбаченому законом.

Скаржник звернувся 14 липня 2016 року до суду не з адміністративним позовом, а зі скаргою на дії державного виконавця під час виконання судового рішення, обґрунтованою *статтями 383 - 389 ЦПК України* у редакції, чинній до 15 грудня 2017 року, *статтею 74 Закону України «Про виконавче провадження»* та *статтею 194 Сімейного кодексу України*. Просив суд, який розглядав спір і ухвалив судові рішення, оцінити дії державного виконавця на предмет їх законності.

Згідно зі *статтею 383 ЦПК України* у вказаній редакції сторони виконавчого провадження мають право звернутися до суду зі скаргою, якщо вважають, що рішенням, дією або бездіяльністю державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судового рішення, ухваленого відповідно до цього *кодексу*, порушено їх права чи свободи.

Скарга на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби подається до суду, який видав виконавчий документ (частина друга *статті 384 ЦПК України* у тій же редакції).

Отже, суди першої й апеляційної інстанцій неправильно встановили наявність юрисдикції адміністративного суду щодо розгляду цієї скарги.

Велика Палата Верховного Суду вважає, що оскільки скаржник звернувся до суду, який видав виконавчий документ, зі скаргою на дії державного виконавця щодо розрахунку аліментів у порядку контролю за виконанням судового рішення, така скарга має розглядатися за правилами цивільного судочинства.

Близького за змістом висновку дійшов Верховний Суд України у постанові від 22 лютого 2017 року у справі № 6-2946цс16, в якій скаржники оскаржували дії та бездіяльність державних виконавців у зведеному виконавчому провадженні, відкритому на підставі виконавчих листів, виданих судом на виконання його вироку, яким було частково задоволено цивільний позов і стягнуто із засудженого на користь кожного зі скаржників кошти на відшкодування матеріальної та моральної шкоди і витрат на правову допомогу. Верховний Суд України вказав на помилковість підходу судів нижчих інстанцій, які відмовили у відкритті провадження за скаргою на дії державних виконавців, вважаючи, що її слід розглядати за правилами *статті 181 КАС України*

Постанова Великої Палати Верховного Суду від 29 серпня 2018 року у цивільній справі № 201/10328/16-ц, провадження № 14-192 цс 18, за скаргою, в якій порушується питання про скасування розрахунку заборгованості з аліментів у виконавчому провадженні за виконавчим листом.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/78011436>

Розділ 2. Постанови Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду.

1. Відповідно до положень ч. 5 *ст. 57 Закону України "Про виконавче провадження"* (редакція яка була чинна станом на дату складання Акту опису й арешту майна від 21.04.2016), про проведення опису майна боржника і накладення на нього арешту державний виконавець складає акт опису та арешту майна боржника. Під час проведення опису та арешту майна боржника державний виконавець має право оголосити заборону розпоряджатися ним, а в разі потреби - обмежити права користування майном, здійснити опечатування або вилучити його у боржника та передати на зберігання іншим особам, про що зазначається в акті опису та арешту. Вид, обсяг і строк обмеження встановлюються державним виконавцем у кожному конкретному випадку з урахуванням властивостей майна, його значення для власника чи володільця, необхідності використання та інших обставин.

Беручи до уваги те, що державним виконавцем складено Акт опису й арешту майна та саме державним виконавцем призначено зберігачем арештованого майна гр. ОСОБА_8, а постановою Київського апеляційного господарського суду від 16.11.2016 року визнано неправомірними дії старшого державного виконавця Відділу державної виконавчої служби Оболонського районного управління юстиції у м. Києві щодо складення опису й арешту майна від 21.04.2016 року у виконавчому провадженні ВП № 48878519 та скасовано постанову про накладення арешту на майно боржника та заборону на його відчуження від 20.04.2016 року у виконавчому провадженні №48878519 і Акт опису й арешту майна від 21.04.2016 року у виконавчому провадженні №48878519, колегія суддів суду касаційної інстанції з урахуванням того, що за договором зберігання одна сторона (зберігач) зобов'язується зберігати річ, яка передана їй другою стороною (поклажодавцем), і повернути її поклажодавцеві у схоронності (ч. 1 *ст. 936 ЦК України*), дійшла до висновку про правомірність визнання судом першої інстанції протиправною бездіяльності старшого державного виконавця відділу державної виконавчої служби Оболонського районного управління юстиції, яка полягає у неповерненні вилученого описаного й арештованого за Актом опису й арешту майна від 21.04.2016 року майна та у невідновленні становища, яке існувало до видання незаконного акту

також з урахуванням встановлених фактичних обставин справи, є правомірним і узгоджується з приписами ст. ст. **936, 937 ЦК України** зобов'язання судом першої інстанції вказаного державного виконавця повернути предмети, які були описані й арештовані за Актом опису й арешту майна від 21.04.2016 року та відновити становище, яке існувало до видання Акту опису й арешту майна від 21.04.2016 року.

Разом з тим, визнання незаконною постанови про накладення арешту майна та скасування акту опису й арешту без зобов'язання органу виконання судового рішення відновити становище, яке існувало до вчинення дій та винесення рішень, котрі були визнані незаконними не веде до відновлення порушеного права Заявника скарги на дії органу виконання судового рішення.

В даному випадку суд апеляційної інстанції частковим скасуванням ухвали суду першої інстанції не відновив порушене право Заявника на володіння майном за наявності чинного судового рішення про те, що є незаконним втручання органу виконання судового рішення в межах виконавчого провадження № 48878519 у право власності Скаржника на належне йому майно, що полягає у винесенні Акту опису й арешту майна від 21.04.2016, яким поміж іншого визначено органом виконання судового рішення зберігачем арештованого майна гр. ОСОБА_8.

Висновок суду апеляційної інстанції про те, що якщо визначено зберігача майна, то саме він несе відповідальність та обов'язок збереження і зобов'язання з його повернення, зокрема і у разі зняття арешту державним виконавцем, є таким який суперечить приписам ст. ст. **936, 937 ЦК України** та положенням ст. ст. **57, 58 Закону України «Про виконавче провадження»** (редакція яка була чинна станом на дату складання Акту опису й арешту майна від 21.04.2016), оскільки стороною правочину щодо зберігання майна (враховуючи встановлені обставини справи), є саме орган виконання судового рішення та зберігач

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 30 жовтня 2018 року у господарській справі № 910/18023/14 за скаргою ТОВ "ЛІЗИНГ ІТ-СПВ" на бездіяльність старшого державного виконавця відділу державної виконавчої служби Оболонського районного управління юстиції у м. Києві.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/77983918>

2. Статтею 47 Закону України "Про виконавче провадження" від 21.04.1999 № 606-XIV було визначено підстави повернення виконавчого документа стягувачу, а саме:

- 1) є письмова заява стягувача;
- 2) у боржника відсутнє майно, на яке може бути звернуто стягнення, а здійснені державним виконавцем відповідно до цього **Закону** заходи щодо розшуку такого майна виявилися безрезультатними;

3) стягувач відмовився залишити за собою майно боржника, не реалізоване під час виконання рішення;

4) стягувач перешкоджає провадженню виконавчих дій або не здійснив авансування витрат на організацію та проведення виконавчих дій, авансування яких передбачено цим Законом, незважаючи на попередження державного виконавця про повернення йому виконавчого документа;

5) у результаті вжитих державним виконавцем заходів неможливо встановити особу боржника, з'ясувати місцезнаходження боржника - юридичної особи, місце проживання, перебування боржника - фізичної особи (крім випадків, коли виконанню підлягають виконавчі документи про стягнення аліментів, відшкодування шкоди, завданої каліцтвом чи іншим ушкодженням здоров'я, у зв'язку з втратою годувальника, а також виконавчі документи про відібрання дитини, за якими мають бути стягнуті кошти чи інше майно, та інші виконавчі документи, що можуть бути виконані за безпосередньої участі боржника);

6) у боржника відсутнє визначене виконавчим документом майно, яке він за виконавчим документом має передати стягувачу, або майно, на яке необхідно звернути стягнення з метою погашення заборгованості (крім коштів), а здійснені державним виконавцем відповідно до цього **Закону** заходи щодо розшуку такого майна виявилися безрезультатними;

7) боржник - фізична особа (крім випадків, коли виконанню підлягають виконавчі документи про стягнення аліментів, відшкодування шкоди, завданої каліцтвом чи іншим ушкодженням здоров'я, у зв'язку з втратою годувальника, а також виконавчі документи про відібрання дитини) чи майно боржника, розшук яких здійснювався органами Національної поліції, не виявлені протягом року з дня оголошення розшуку;

8) коштів, що надійшли від реалізації заставленого майна, недостатньо для задоволення вимог стягувача-заставодержателя за виконавчим документом, на підставі якого звернуто стягнення на заставлене майно;

9) наявна встановлена законом заборона щодо звернення стягнення на майно чи кошти боржника, якщо у нього відсутнє інше майно чи кошти, на які можливо звернути стягнення, а також щодо проведення інших виконавчих дій стосовно боржника, що виключає можливість виконання відповідного рішення.

Про повернення стягувачу виконавчого документа та авансового внеску державний виконавець виносить постанову з обов'язковим мотивуванням підстав її винесення, яка затверджується начальником відділу, якому він безпосередньо підпорядкований. Копія постанови у триденний строк надсилається сторонам і може бути оскаржена в десятиденний строк у порядку, встановленому цим Законом (частина 4 **статті 47 Закону України "Про виконавче провадження" від 21.04.1999 № 606-XIV**).

Повернення виконавчого документа стягувачу з підстав, передбачених цією статтею, не позбавляє його права повторно пред'явити виконавчий документ до виконання протягом строків, встановлених **статтею 22 цього Закону**.

Аналогічне правило: повернення виконавчого документа стягувачу з підстав, передбачених цією статтею, не позбавляє його права повторно пред'явити виконавчий документ до виконання протягом строків, встановлених [статтею 12 цього Закону](#), встановлене частиною 5 [статті 37 Закону України "Про виконавче провадження" від 02.06.2016 № 1404-VIII](#).

Також у частині 5 [статті 12 Закону України "Про виконавче провадження" від 02.06.2016 № 1404-VIII](#) закріплено аналогічне правило, що й у частині 3 [статті 23 Закону України "Про виконавче провадження" від 21.04.1999 № 606-XIV](#), а саме: у разі повернення виконавчого документа стягувачу у зв'язку з неможливістю в повному обсязі або частково виконати рішення строк пред'явлення такого документа до виконання після переривання встановлюється з дня його повернення, а в разі повернення виконавчого документа у зв'язку із встановленою законом заборонаю щодо звернення стягнення на майно чи кошти боржника, а також проведення інших виконавчих дій стосовно боржника - з дня закінчення строку дії відповідної заборони.

Таким чином, судам слід перевіряти підстави, з яких було повернуто виконавчий документ стягувачеві та відповідно до встановлених обставин вирішувати питання про те, що строк пред'явлення виконавчого документа до виконання після переривання почав спливати заново та сплив, а стягувач відповідно звернувся з заявою про видачу дублікату наказу після закінчення такого строку

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 10 жовтня 2018 року у господарській справі № 911/4569/14 за заявою ПАТ "Державний експортно-імпорتنний банк України" про видачу дублікату наказу у справі № 911/4569/14 про стягнення коштів.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/77044142>

3. Оскаржуваною в апеляційному порядку до КГС ВС ухвалою апеляційного господарського суду від 15.05.2018 відмовлено у задоволенні скарги ТОВ "Науково-лідний центр "Нафтохім" щодо зобов'язання приватного виконавця Лисенка С.О. скасувати запис про обтяження в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та Реєстрі прав власності на нерухоме майно, Державному реєстрі іпотек, Єдиному реєстрі заборон відчуження об'єктів нерухомого майна, відповідно до якого накладено арешт на все нерухоме майно ТОВ "Науково-дослідний центр "Нафтохім". При цьому апеляційний суд виходив з того, що зазначені дії, а саме скасування запису про обтяження в державних реєстрах не входить до компетенції я приватного виконавця.

[Статтею 6 Закону України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень"](#) визначено систему органів та суб'єктів, які здійснюють повноваження у сфері державної реєстрації прав.

Відповідно до п. 3 ч. 1 *ст. 10 Закону України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень"*, державним реєстратором є, зокрема, державний виконавець, приватний виконавець - у разі державної реєстрації обтяжень, накладених під час примусового виконання рішень відповідно до закону, а також у разі державної реєстрації припинення іпотеки у зв'язку з придбанням (передачею) за результатом прилюдних торгів (аукціонів) нерухомого майна, що є предметом іпотеки.

Стаття 18 Закону України "Про виконавче провадження" визначає обов'язки і права виконавців, обов'язковість вимог виконавців.

Виконавець під час здійснення виконавчого провадження має право здійснювати реєстрацію обтяжень майна в процесі та у зв'язку з виконавчим провадженням (п. 8 ч. 3 *ст. 18 Закону України "Про виконавче провадження"*).

Згідно *ст. 40 Закону України "Про виконавче провадження"*, у разі закінчення виконавчого провадження (крім офіційного оприлюднення повідомлення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури, закінчення виконавчого провадження за судовим рішенням, винесеним у порядку забезпечення позову чи вжиття запобіжних заходів, а також, крім випадків не стягнення виконавчого збору або витрат виконавчого провадження, не стягнення основної винагороди приватним виконавцем), повернення виконавчого документа до суду, який його видав, арешт, накладений на майно (кошти) боржника, знімається, відомості про боржника виключаються з Єдиного реєстру боржників, скасовуються інші вжиті виконавцем заходи щодо виконання рішення, а також проводяться інші необхідні дії у зв'язку із закінченням виконавчого провадження.

Про зняття арешту з майна (коштів) виконавець зазначає у постанові про закінчення виконавчого провадження або повернення виконавчого документа, яка в день її винесення надсилається органу, установі, посадовій особі, яким була надіслана для виконання постанова про накладення арешту на майно (кошти) боржника, а у випадках, передбачених законом, вчиняє дії щодо реєстрації припинення обтяження такого майна.

Враховуючи наведені вище норми, за якими визначено, що скасовувати записи про обтяження в державних реєстрах приватний виконавець вправі внаслідок закінчення виконавчого провадження або повернення виконавчого документа до суду, який його видав, враховуючи положення *Закону України "Про виконавче провадження"*, колегія суддів дійшла висновку про те, що судом апеляційної інстанції правомірно відмовлено у задоволенні скарги ТОВ "Науково-дослідний центр "Нафтохім" щодо зобов'язання приватного виконавця Лисенка С.О. скасувати запис про обтяження в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та Реєстрі прав власності на нерухоме майно, Державному реєстрі іпотек, Єдиному реєстрі заборон відчуження об'єктів нерухомого майна, відповідно до якого накладено арешт на все нерухоме майно ТОВ "Науково-дослідний центр "Нафтохім", в межах зведеного виконавчого провадження, оскільки до компетенції приватного виконавця такі дії не відносяться, а тому підстав для

скасування ухвали апеляційного господарського суду від 15.05.2018 в оскаржувані частині не має

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 11 жовтня 2018 року у господарській справі № 973/18/18 у справі № 973/18/18 за скаргою ТОВ "Науково-дослідний центр "Нафтохім" на рішення приватного виконавця Лисенка С.О. від 26.03.2018 у третейській справі № 28-01-3/17 за позовом ТОВ "МІЖРЕГІОНАЛЬНА ІНВЕСТИЦІЙНО-ЛІЗИНГОВА КОМПАНІЯ" до ТОВ "АРТ КАПІТАЛ ЕДЮКЕЙШН" про стягнення штрафних санкцій.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/77397736>

Розділ 3. Постанови Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду.

1. Згідно з частиною першою 1 *статті 30 Закону України «Про виконавче провадження»* (тут і далі у редакції, чинній станом на 02 листопада 2016 року) виконання кількох рішень про стягнення коштів з одного боржника здійснюється державним виконавцем, який відкрив перше виконавче провадження щодо такого боржника, у рамках зведеного виконавчого провадження.

Пунктом 14 розділу III Інструкції з організації примусового виконання рішень, затвердженої *наказом Міністерства юстиції України від 02 квітня 2012 року № 512/5* (далі - Інструкція), передбачено, що наявність або відсутність іншого виконавчого провадження чи зведеного виконавчого провадження щодо одного й того самого боржника державний виконавець перевіряє за даними автоматизованої системи виконавчого провадження при відкритті виконавчого провадження.

У разі якщо виконавче провадження щодо одного й того самого боржника виявлено в іншому органі державної виконавчої служби, таке виконавче провадження передається на виконання до органу державної виконавчої служби, державним виконавцем якого відкрито перше виконавче провадження, або в порядку, визначеному розділом V цієї Інструкції.

За змістом пункту 13 розділу VII Інструкції розподіл стягнутих з боржника грошових сум здійснюється в порядку, визначеному *статтею 45 Закону України «Про виконавче провадження»*. У разі достатності суми для покриття всіх вимог стягувача та наявності відомостей від стягувача про шляхи отримання ним коштів державний виконавець не пізніше ніж протягом трьох робочих днів від дня ознайомлення з інформацією про надходження коштів готує одне розпорядження (додатки 6, 7) (у тому числі за зведеним виконавчим провадженням), яким визначає належність указаних коштів та спосіб перерахування стягувачу, яке затверджується начальником органу державної

виконавчої служби із зазначенням дати та скріплюється печаткою органу державної виконавчої служби. Розпорядження готується в двох примірниках, оригінал видається відповідальній особі, копія залишається у виконавчому провадженні.

У разі надходження суми, яка не задовольняє вимоги усіх стягувачів, а також за необхідності відрахування виконавчого збору, основної винагороди приватного виконавця, витрат виконавчого провадження виконавець складає розрахунок, який повинен містити загальну суму стягнених коштів, суму, що залишилась після відрахування витрат виконавчого провадження, перелік стягувачів кожної черги, визначених *статтею 46 Закону України «Про виконавче провадження»*, та суму коштів, яка перераховується кожному стягувачу, суму стягненого виконавчого збору або основної винагороди приватного виконавця, штрафів у разі винесення відповідних постанов. Розрахунок долучається до матеріалів зведеного виконавчого провадження (пункту 14 розділу VII Інструкції).

Відповідно до положень *статті 46 Закону України «Про виконавче провадження»* у разі якщо під час розподілу грошових сум у випадку, передбаченому пунктом 3 частини першої *статті 45 цього Закону*, стягнутої суми недостатньо для задоволення вимог стягувачів за виконавчими документами, кошти розподіляються виконавцем між стягувачами в такій черговості: 1) у першу чергу задовольняються забезпечені заставою вимоги щодо стягнення з вартості заставленого майна; 2) у другу чергу задовольняються вимоги щодо стягнення аліментів, відшкодування збитків та шкоди, завданих внаслідок кримінального або адміністративного правопорушення, каліцтва або іншого ушкодження здоров'я, а також у зв'язку із втратою годувальника; 3) у третю чергу задовольняються вимоги працівників, пов'язані з трудовими правовідносинами; 4) у четверту чергу задовольняються вимоги стягувачів за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, вимоги щодо збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та вимоги щодо податків та інших платежів до бюджету; 5) у п'яту чергу задовольняються всі інші вимоги.

Вимоги стягувачів кожної наступної черги задовольняються після задоволення в повному обсязі вимог стягувачів попередньої черги.

Таким чином, задоволення вимог кредиторів одного боржника має здійснюватися відповідно черговості задоволення вимог стягувачів, встановленої *статтею 46 Закону України «Про виконавче провадження»*, у зв'язку з чим законодавець зобов'язує державного виконавця об'єднувати вимоги кількох кредиторів одного боржника у межах зведеного виконавчого провадження.

При цьому виконавчі дії щодо виконання судових рішень у межах зведеного виконавчого провадження повинні вчинятися державним виконавцем, який відкрив перше виконавче провадження.

У спірних правовідносинах перше виконавче провадження щодо боржника ПАТ КБ «Приватбанк» відкрито в Соборному (Жовтневому) відділі

ДВС м. Дніпра Головного територіального управління юстиції у Дніпропетровській області, а тому, враховуючи, що вимоги стягувачів кожної наступної черги задовольняються після задоволення в повному обсязі вимог стягувачів попередньої черги, державний виконавець Івано-Франківського міського ВДВС ГТУЮ в Івано-Франківській області мав передати виконавче провадження про стягнення коштів з банку на користь ОСОБА_2 на виконання до Соборного (Жовтневого) відділу ДВС м. Дніпра Головного територіального управління юстиції у Дніпропетровській області.

Таким чином, суд першої інстанції дійшов обґрунтованого висновку про незаконність дій та рішень суб'єкта оскарження у рамках виконавчого провадження № 52788357, у тому числі при винесенні оскаржуваної постанови про арешт коштів боржника від 30 грудня 2016 року та при складенні оскаржуваної платіжної вимоги № 11 від 17 січня 2017 року про списання з рахунку ПАТ КБ «ПриватБанк» коштів у сумі 809 836 грн 96 коп

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 17 жовтня 2018 року у цивільній справі № 352/1777/16 за скаргою на дії заступника начальника Івано-Франківського міського відділу державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Івано-Франківській області .

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/77361714>

2. Згідно з частини першої **статті 370 ЦПК України** у редакції 2004 року, чинній на час звернення з відповідною заявою, замість втраченого оригіналу виконавчого листа або судового наказу суд, який видав виконавчий лист або судовий наказ, має право за заявою стягувача або поданням державного виконавця видати його дублікат.

Встановивши, що виконавчі листи заявнику було видано ще 23 січня 2013 року, а з заявою про видачу їх дублікатів банк звернувся у жовтні 2017 року, тобто більш ніж через чотири роки, при цьому не надав достовірних та беззаперечних доказів втрати оригіналів виконавчих документів, апеляційний суд дійшов обґрунтованого висновку про відмову у задоволенні заяви банку у відповідній частині.

Доводи щодо ненадання апеляційним судом оцінки доказам направлення поштою виконавчих листів до державної виконавчої служби, а також про те, що банком неодноразово надсилалися запити до Галицького відділу державної виконавчої служби м. Львова головного територіального управління юстиції у Львівській області щодо руху виконавчих дій не можуть бути підставою для скасування судового рішення суду апеляційної інстанції, оскільки вони не підтверджуються матеріалами справи.

Таким чином, вирішуючи питання про видачу дублікату виконавчих листів, апеляційний суд повно, всебічно та об'єктивно з'ясував обставини

справи та дійшов обґрунтованого висновку про відмову у задоволенні заяви ПАТ АКБ «Львів», оскільки банк не довів факт втрати їх оригіналів

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного цивільного суду від 17 жовтня 2018 року у цивільній справі № 1304/8184/12 за заявою про видачу дубліката виконавчого листа та поновлення строку пред'явлення виконавчого документу до виконання

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/77586770>

3. Відповідно до пункту 2 частини першої статті 22 Закону України «Про виконавче провадження» від 21 квітня 1999 року № 606-XIV в редакції, яка діяла на момент видачі виконавчого листа, строк пред'явлення до виконання виконавчих документів становив один рік.

Статтею 23 Закону України «Про виконавче провадження», в редакції, яка діяла на час видачі виконавчого листа, врегульовано випадки переривання строку давності пред'явлення виконавчого документа до виконання, зокрема, було вказано, що строки пред'явлення виконавчого документа до виконання переривалися пред'явленням виконавчого документа до виконання (пункт 1 частини першої статті 23 Закону) та частковим виконанням рішення боржником (пункт 2 частини першої статті 23 Закону).

Відповідно до частини другої статті 23 Закону України «Про виконавче провадження» від 21 квітня 1999 року № 606-XIV після переривання строку пред'явлення виконавчого документа до виконання перебіг строку поновлюється. Час, що минув до переривання строку, до нового строку не зараховується.

Тобто після переривання строку пред'явлення виконавчого документа до виконання у зв'язку з його пред'явленням до виконання перебіг строку починається заново з наступного дня після його повернення. Час, що минув до переривання строку, до нового строку не зараховується.

Установлено, що виконавчий лист був виданий 28 травня 2015 року та пред'явлений до виконання 16 вересня 2015 року, тобто через 3 місяці 19 днів. З 16 вересня 2015 року по 14 лютого 2017 року виконавчий лист знаходився на виконанні в державній виконавчій службі.

15 лютого 2017 року виконавчий лист за заявою стягувача був повторно пред'явлений до виконання до відділу примусового виконання рішень УДВС ГТЮЮ у Чернівецькій області.

Таким чином, строк пред'явлення виконавчого листа до виконання був перерваний. Після переривання строку пред'явлення виконавчого документа до виконання перебіг цього строку поновлюється, тобто починається саме новий строк пред'явлення до виконання, тривалість якого встановлена законом на момент видачі виконавчого документа, та не змінюється шляхом зарахування часу, що минув до переривання строку.

Строк перебування виконавчого листа на виконанні з 16 вересня 2015 року по 14 лютого 2017 року не входить до річного строку для пред'явлення виконавчого листа до виконання. Новий строк пред'явлення до виконання слід відраховувати з наступного дня після його повернення стягувачу, тобто з 15 лютого 2017 року.

Крім того, 05 жовтня 2016 року набрав чинності новий [Закон України «Про виконавче провадження» № 1404-VII від 02 червня 2016 року](#), пунктом 6 Розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону №1404-VII якого передбачено, що рішення, які виконувалися органами державної виконавчої служби до набрання чинності цим Законом, продовжують виконуватися цими органами до настання підстав для завершення виконавчого провадження.

Отже, на час повернення виконавчого документа стягувачу 14 лютого 2017 року діяв [Закон України «Про виконавче провадження»](#) в редакції від 02 червня 2016 року.

Відповідно до пункту 1 частини першої [статті 37 Закону України «Про виконавче провадження»](#) в редакції від 02 червня 2016 року виконавчий документ повертається стягувачу, якщо стягувач подав письмову заяву про повернення виконавчого документа.

Частиною п'ятою [статті 37 Закону України «Про виконавче провадження»](#) в редакції від 02 червня 2016 року визначено, що повернення виконавчого документа стягувачу з підстав, передбачених цією статтею, не позбавляє його права повторно пред'явити виконавчий документ до виконання протягом строків, встановлених [статтею 12 цього Закону](#)

Згідно частини першої [статті 12 Закону України «Про виконавче провадження»](#) в редакції, яка діяла на час постановлення оскаржуваної постанови про відкриття виконавчого провадження 15 лютого 2017 року, виконавчі документи можуть бути пред'явлені до примусового виконання протягом трьох років, крім посвідчень комісій по трудових спорах та виконавчих документів, за якими стягувачем є держава або державний орган, які можуть бути пред'явлені до примусового виконання протягом трьох місяців.

Відповідно до пункту 5 Розділу [XIII Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про виконавче провадження»](#) в редакції від 02 червня 2016 року визначено, що виконавчі документи, видані до набрання чинності цим Законом, пред'являються до виконання у строки, встановлені цим Законом.

За змістом частини п'ятої [статті 26 Закону України «Про виконавче провадження»](#) в редакції, чинній на час відкриття виконавчого провадження, виконавець не пізніше наступного робочого дня з дня надходження до нього виконавчого документа вносить постанову про відкриття виконавчого провадження, в якій зазначає про обов'язок боржника подати [декларацію про доходи](#) та майно боржника, попереджає боржника про відповідальність за неподання такої декларації або внесення до неї завідомо неправдивих відомостей.

За змістом пункту першого частини четвертої [статті 12 Закону України «Про виконавче провадження»](#) в редакції, чинній на час відкриття виконавчого

провадження строки пред'явлення виконавчого документа до виконання перериваються пред'явленням виконавчого документа до виконання.

Ураховуючи викладене, колегія суддів вважає, що 15 лютого 2017 року державним виконавцем було відкрито виконавче провадження з примусового виконання виконавчого листа № 2-210/12, виданого 28 травня 2015 року Шевченківським районним судом м. Чернівці, на підставі заяви стягувача ОСОБА_2 від 15 лютого 2017 року у строки визначені [Законом України «Про виконавче провадження»](#) в редакції від 02 червня 2016 року

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 10 жовтня 2018 року у справі № 727/2422/17 за скаргою на дії головного державного виконавця відділу примусового виконання рішень управління державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Чернівецькій області щодо відкриття виконавчого провадження та арешту майна боржника.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/77286056>

Розділ 4. Постанови Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду

1. Обґрунтовуючи вимоги про скасування п.3 постанови головного державного виконавця Відділу примусового виконання рішень Управління державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції в Чернігівській області від 19 травня 2017 року про стягнення виконавчого збору, заявник стверджував, що постанова суду була виконана саме до відкриття виконавчого провадження, а тому, на його думку, у відповідача не було підстав зазначати в постанові про відкриття виконавчого провадження про стягнення з нього виконавчого збору.

Втім, вказані доводи позивача не підтверджуються жодним належним доказом, оскільки, 10 жовтня 2016 року позивачем було лише ухвалено рішення про перерахунок пенсії третьої особи, а 12 жовтня 2016 року - визначено конкретну суму заборгованості, яка підлягає виплаті.

01 липня 2017 року позивач письмово повідомив відповідача про реальне виконання постанови суду, при цьому не надав доказів фактичної виплати третій особі суми боргу, що виникла внаслідок перерахунку розміру її пенсії. Більше того, в своєму листі позивач повідомляє, що сума доплати пенсії складає 525, 25 грн., яка буде виплачена в липні 2017 року за основними відомостями.

Тобто, в даному листі позивач особисто зазначає, що рішення суду виконано частково.

Отже, станом на дату винесення оскаржуваної постанови про відкриття виконавчого провадження відомості про повне виконання боржником рішення суду в добровільному порядку у державного виконавця були відсутні.

Підсумовуючи наведене, Верховний Суд приходить до висновку, що у цьому випадку жодних передбачених [Законом](#) підстав для відмови у відкритті виконавчого провадження на час винесення державним виконавцем оскаржуваної постанови про відкриття виконавчого провадження не встановлено, державний виконавець, отримавши виконавчий документ на виконання судового рішення, яке набрало законної сили, діяв у відповідності з вимогами [Закону України «Про виконавче провадження»](#) та у межах наданих йому повноважень, а тому жодних підстав для скасування постанови про відкриття виконавчого провадження не вбачається, тому й відсутні підстави і для задоволення позовних вимог

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 26 жовтня 2018 року в адміністративній справі №750/5397/17 за позовом Чернігівського об'єднаного управління Пенсійного фонду України до Управління державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції в Чернігівській області про скасування постанови.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/77416145>

2. Умови і порядок виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), що відповідно до закону підлягають примусовому виконанню у разі невиконання їх у добровільному порядку, визначені [Законом України "Про виконавче провадження"](#), від 21 квітня 1999 року за № 606-XIV в редакції, яка діяла на момент виникнення правовідносин (далі - Закон № 606-XIV).

Згідно з пунктом 1 частини першої [статті 19](#) [вказаного Закону](#) державний виконавець відкриває виконавче провадження на підставі виконавчого документа, зазначеного в [статті 17](#) цього [Закону](#): за заявою стягувача або його представника про примусове виконання рішення.

Відповідно до положень пункту 6 частини другої [статті 17](#) [Закону № 606-XIV](#) постанови органів (посадових осіб), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених [законом](#), підлягають виконанню державною виконавчою службою.

Строки пред'явлення виконавчих документів до виконання містяться у [статті 22](#) [Закону № 606-XIV](#), згідно з пунктом 1 частини першої якої постанови органів (посадових осіб), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення можуть бути пред'явлені до виконання протягом трьох місяців.

За змістом [статті 23](#) [Закону № 606-XIV](#) строки пред'явлення виконавчого документа до виконання перериваються, зокрема, пред'явленням виконавчого документа до виконання.

В силу частини першої [статті 25](#) [Закону № 606-XIV](#) передбачено, що державний виконавець зобов'язаний прийняти до виконання виконавчий документ і відкрити виконавче провадження, якщо не закінчився строк пред'явлення такого документа до виконання, він відповідає вимогам,

передбаченим цим **Законом**, і пред'явлений до виконання до відповідного органу державної виконавчої служби.

За приписами частини першої **статті 26 Закону № 606-XIV** державний виконавець відмовляє у відкритті виконавчого провадження у разі:

1) пропуску встановленого строку пред'явлення документів до виконання;
2) неподання виконавчого документа, зазначеного у **статті 17 цього Закону**, та неподання заяви про відкриття виконавчого провадження у випадках, передбачених цим **Законом**;

3) якщо рішення, на підставі якого видано виконавчий документ, не набрало законної (юридичної) сили, крім випадків, коли воно у встановленому **законом** порядку допущено до негайного виконання;

4) пред'явлення виконавчого документа до органу державної виконавчої служби не за місцем або не за підвідомчістю виконання рішення;

5) якщо не закінчилася відстрочка виконання рішення, надана судом, яким постановлено рішення;

6) невідповідності виконавчого документа вимогам, передбаченим **статтею 18 цього Закону**;

6-1) офіційного оприлюднення повідомлення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури;

7) якщо виконавчий документ повернуто стягувачу за його заявою, крім виконавчих документів про стягнення аліментів та інших періодичних платежів;

8) наявності інших передбачених **законом** обставин, що виключають здійснення виконавчого провадження.

Статтею 47 Закону № 606-XIV обумовлено, що повернення виконавчого документу стягувачу з підстав, передбачених цією статтею, не позбавляє його права повторно пред'явити виконавчий документ до виконання протягом строків, встановлених **статтею 22 цього Закону**.

Враховуючи приписи **статті 47 Закону № 606-XIV**, в яких обумовлено, що повернення виконавчого документу стягувачу не позбавляє його права повторно пред'явити виконавчий документ до виконання протягом строків, встановлених статтею 22 цього Закону, Верховний Суд вважає правильними висновки судів попередніх інстанцій про правомірність оскаржуваної постанови про відкриття виконавчого провадження ВП № 52052801, оскільки виконавчий документ поданий стягувачем у строк, встановлений **законом** для пред'явлення його до виконання.

При цьому слід зауважити, що скасування рішень державного виконавця в межах іншого виконавчого провадження не створює жодних правових наслідків для державного виконавця за виконавчим провадженням ВП № 52052801

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 28 листопада 2018 року у справі №813/3777/16 в адміністративній справі про визнання незаконною та скасування постанови

старшого державного виконавця Галицького ВДВС м. Львова про відкриття виконавчого провадження.

<http://reyestr.court.gov.ua/Review/78192288>

Розділ 5. Законодавство

1. Закон України «Про виконавче провадження» від 02.06.2016 № 1404-VIII

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

2. Закон України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» від 02.06.2016 № 1403-VIII

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

3. Інструкція з організації примусового виконання рішень (затверджена наказом МЮ України від 02.04.2012 № 512/5

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0489-12>

4. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку використання коштів виконавчого провадження» від 29.04.2004 № 554

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554-2004-%D0%BF>

5. Наказ МЮ України «Про встановлення Видів та розмірів витрат виконавчого провадження» від 29.09.2016 № 2830/5

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1300-16>

6. Наказ МЮ України «Про затвердження Порядку реалізації арештованого майна» від 29.09.2016 № 2831/5

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1301-16>